

Porušení smlouvy - Když se Mojžíš nevrací

Hlavní čtení: Exodus 32: 1-14

1. čtení: Efezským 5:21-33

Milí bratři a sestry, milá Boží rodino, přátelé v Kristu!

Není to ještě ani půl roku, co jsme strojili svatbu mé mladší dceři. Přípravu na ni jsme si náležitě užívali jako matka s dcerou, ačkoliv Anetka není moje biologické dítě. Do posledních detailů jsme promýšleli přípravu této velké životní změny. Svatební obřad, výzdobu a samozřejmě nevěstiny šaty. Ale i s budoucím zetěm jsme celé hodiny rokovali nad technickými detaily nejen svatebního obřadu, ale i prvního společného bydlení novomanželů. Byly to obyčejné starosti i docela neobyčejná radost zároveň.

CESTA

Také cesta Izraele do zaslíbené země je cesta k veliké proměně, předsvatební příprava na intimní společenství Boha s jeho lidem. Spíš drama než milostný příběh z červené knihovny. A je to příběh velmi realistický.

Připomeňme, jak Izrael opouští místo poroby, s Mojžíšovou a posléze i Miriaminou písní na rtech. A pak hned při prvních těžkostech se dá lid Boží do stěžování. Začne se ohlížet zpět po egyptských hrncích plných masa. Na tohle reptání, tak často blízké i nám, odpovídá Hospodin svou péčí. Křepelky i mana, bílkoviny i sacharidy, to je jídelníček na poušti. Takový bychom ocenili i my dnes. A za nedlouho přichází problém s vodou: je kontaminovaná, nedá se pít. I tu, u Massy a Meriby, v místě, kde Bůh zkouší svůj lid, zasáhne Hospodin prostřednictvím svého služebníka Mojžíše, a Izraelci se napijí uzdravených vod.

A pak přesně tři měsíce od vyjití z egyptského otroctví předkládá Hospodin Izraeli svou smlouvu. Smlouvu platnou dodnes. Smlouvu platnou i pro nás, Boží děti uprostřed koronavirové krize. Pravidla nového, nebo spíš stále se obnovujícího života. **Hospodin řekl Mojžíšovi: „Toto řekneš synům Izraele: Viděli jste, že jsem s vámi mluvil z nebe. Neuděláte si mé zpodobení, neuděláte si bohy stříbrné ani zlaté. (Ex 20:22-23)**

Hospodin vstupuje s Izraelem do smlouvy. A Boží lid, tedy ty i já, vděčně smlouvu přijímá. Hlasitě přitakáváme článkům a ustanovením. Uzavření takové dohody je důvodem k oslavě. Po této slavnosti, o které máme zprávu ve 24. kapitole knihy Exodus, se Mojžíš vzdaluje od svého lidu. Jde na Boží návštěvu a stráví tam 40 dní. Mojžíš a Jozue, kteří se chystají na dlouhou audienci, ustanovují své zástupce. Čteme tam, že: **Mojžíš vystoupil na Boží horu. Starším řekl: „Zůstaňte zde, dokud se k vám nevrátíme. Budou tu s vámi Áron a Chúr. Kdo něco má, ať se obrací na ně.“ (Ex 24, 13b-14)**

ZRADA

Plány, které má Bůh s Izraelskou obcí, jsou předmětem rozhovoru, který trvá 40 dní. Když budeme pozorně číst tyto kapitoly Exodu, možná nás překvapí jejich propracovanost a detailní uspořádání. Jako by tu šlo o chystání svatebního obřadu, o plánování společného života snoubenců. Drobné ozdoby, výšivky a zlaté gravírování na zařízení svatyně. Důmyslné Boží inženýrství, s jakým tu rýsuje záručně svatostánku, nebo kroužky a háčky, pomocí kterých se má přenášet schrána úmluvy. Detaily krásy a dokonalosti jsou prodchnuty zájmem a láskou. Nepochybně se tu Bůh chystá k intimnímu spojení se svým lidem. Touží se mu vydat, otevřít, darovat. Prahne po něm, po blízkém vztahu s ním. A zatím co je Hospodin unášen sdílením této vize s Mojžíšem na Sinaji, lid pod horou propadá chaosu.

Jak to, že Izraelci, ačkoliv to nebylo snadné, udrželi směr po tři měsíce putování a teď nemohou vydržet čekat čtyřicet dní? Číslovka „čtyřicet“ tu má ale nejspíš docela jinou úlohu. V textech Starého i Nového zákona upozorňuje jako zkratka na přelom v ději, časový posun mezi generacemi, etapami služby nebo života. Potopa, putování pouští, vstup Ježíše do služby skrze püst – to vše vždy trvá čtyřicet časových jednotek, let nebo dní. Čtyřicítka je číslovka proměny. Izrael se má proměnit v nevěstu Boží. Má se připravit na život ve společenství se svým Bohem, na nerozdělitelné manželství.

Izraelci tu svou „čtyřicítku“ však prostě nezvládli. A Bůh je nejen milující, ale i žárlivý snoubenec. Jako takový cítí nevěru, už když se k ní schyluje. Ještě dřív, než je dokonána. **I promluvil Hospodin k Mojžíšovi: „Sestup dolů. Tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, se vrhá do zkázy. Brzy uhnuli z cesty, kterou jsem jim přikázal. Odlili si sochu býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: „To je tvůj bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země.““ (Ex 32,7-8)**

Drazí bratři a sestry, to je strašná zrada! Ten, kdo se chystá nás plně zabezpečit, navždy nás chovat v náručí, který zná naše přednosti a nedostatky, a ví o každém našem slovu dřív, než ho vyslovíme... Ten zoufale do svého lidu zamilovaný Bůh, který naplánoval každý milimetr svatební cesty se svou nejdrazší, je zrazen, oklamán, podveden.

A Mojžíš, Boží přítel je u toho. Zcela vtažen do Božího mistrně propracovaného plánu slyší slova soudu: „**Ted' mě nech, ať proti nim vzplane můj hněv a skoncuji s nimi; z tebe však udělám veliký národ.**“ (Ex 32,10)

Ted' mě nech, už mě nepřemlouvej, Mojžíši. Z tebe udělám veliký národ a s nimi skoncuji. Ale Mojžíš se nenechá odbýt a přimlouvá se dál. Připomíná Bohu smlouvu, kterou se vůči lidu zavázal. *Tento Izrael, Bože, to nejsou vzdálení „oni“, je to tvůj lid! „Hospodine, proč plane tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl velikou silou a pevnou rukou z egyptské země? Proč mají Egyptřané říkat: ‚Vyvedl je se zlým úmyslem, aby je v horách povraždil a nadobro je smetl z povrchu země.‘ Upust' od svého planoucího hněvu. Dej se pohnout k lítosti nad zlem, jež proti svému lidu zamýšlíš. Rozpomeň se na Abrahama, na Izáka a na Izraele, své služebníky, kterým jsi sám při sobě přísahal a vyhlásil: Rozmnožím vaše potomstvo jako nebeské hvězdy a celou tuto zemi, jak jsem řekl, dám vašemu potomstvu, aby ji navěky mělo v dědictví.*“ (Ex 32:11-13)

Bratři a sestry, Mojžíš se přimlouvá a připomíná zaslíbení, které bylo dáno i nám. Připomíná Bohu i naše sliby křestní, naše konfirmační vyznání. Mojžíš ví, že ze všeho nejdřív musí mluvit s Bohem. Spoléhá na jeho milosrdenství a věrnost. Nesnaží se Izraele napravit výtkami, připomínat jim, co že to před nedávnem Bohu slibovali. Ani neomlouvá pošetilé jednání lidu psychologickými důvody: *To ze strachu se vydali špatnou cestou, jen zpanikařili, jen co se z toho vyspí, zas se vydají správným směrem.* Ne, Mojžíš argumentuje Božími sliby. A mluví dobře, protože **Hospodin se dal pohnout k lítosti nad zlem, o němž mluvil, že je dopustí na svůj lid.**

JE TO I NÁŠ BOJ

Bratři a sestry, i nám se možná zdá, že Bůh se svou pomocí prodlévá. Že je vzdálený, snad se přestal o nás zajímat. Nebo jsme na vině my, že už Boží hlas nevnímáme. Máme dojem, že na naše volání se nikdo neozývá? Čas naší proměny, ta naše „čtyřicítka“ se nám zdá strašně dlouhá.

Když se nám zdá, že Bůh je daleko, začneme se rozhlížet úzkostlivě kolem. Ano, už jsme to jistě slyšeli, jak nebezpečné by bylo propadnout těm dnešním modlám, závislosti na drogách a alkoholu, sexu, konzumu nebo třeba i jen pohodlí. Ale zamysleme se nad tím. Jaké jistoty se nám nabízejí? Není tou modlou dnešní doby hlavně to naše zdravíčko, které si skoro při každé příležitosti přejeme? Neláká nás dlouhověkost, nebo alespoň tvář bez vrásek a dobrá fyzická kondice, pro kterou je třeba obětovat veškerý volný čas i nemalé finanční prostředky?

Možná jsme zapomněli, že je to Bůh sám, kdo má pevně v rukou náš život i naše zdraví, kdo nás povede k pokojnému životu a kdo je naší jedinou a trvalou jistotou, ke které se můžeme, ba musíme vždycky znovu vracet. Vždyť přece víme, že Bůh plánuje každíčký detail našeho společenství s Ním. Chce, abychom si všimli jeho lásky k nám i celému lidstvu a stvoření. Abychom si spolu s Mojžíšem připomínali Boží zaslíbení, která mají mnohem větší váhu než cokoliv, co nám svět může nabídnout.

I my se můžeme těšit z toho, že Bůh chystá svatbu svému Synu. A že my, jeho nevěsta, kterou si sám připraví, budeme jednou bez poskvrny a vrásky na věky s ním. No řekněte sami: Dá se s takovou nabídkou něco měřit?

Modleme se:

Otče nebeský, učíme se k Tobě přicházet, jako děti s prostou vírou a v jistotě, že Tě smíme oslovovat „Tatínku“. Ty nás ale vedeš dál, k dospělé víře. Připravuješ nás jako nevěstu pro svého Syna. Očišťuješ nás, oblékáš nám bílý svatební šat. Toužíš vyhladit vrásky našich ustaraných tváří a dát nám naději do budoucnosti. Pomoz nám otevřít se tvé proměňující moci, zakusit Tvé uzdravení. Vyměnit všechny falešné jistoty za důvěru ve Tvou péči. Učiň si z nás svou svatou nevěstu, jak jsi zaslíbil. Amen